

Onderzoek naar de effecten van vogelvraat op de ontwikkeling van veenvormende planten

Door: Jeroen van Zuidam, Universiteit Utrecht

12-2-2014

In de Volgermeer willen we de ontwikkeling van veen stimuleren. Veenvorming start in open water wanneer dit begroeid raakt met planten. Dit kan gebeuren doordat planten zich in de waterbodem wortelen, of doordat drijvende wortelscheuten het water op groeien. Het dode plantenmateriaal wat deze planten produceren kan zich dan jaar na jaar opstapelen, waardoor uiteindelijk veen ontstaat.

Foto 1. Grote lisdodde die zich het water in verspreidt.

Wie regelmatig in de Volgermeer komt zal vast en zeker hebben gezien dat er veel verschillende soorten watervogels gebruik maken van het water om te rusten en naar eten te zoeken. Dat eten bestaat voor een belangrijk deel uit planten die in het water groeien. Hierbij worden jonge groene bladeren gegeten maar worden soms ook hele planten uit de bodem getrokken om vervolgens de wortels er af te eten. Vraat door vogels kan de ontwikkeling van de vegetatie daardoor beïnvloeden.

Foto 2. Los drijvende groene stengels van Grote lisdodde. Watervogels (wrs. Knobbelswanen) trekken de planten uit de bodem en eten de zachte witte wortels er af, waarna het blad achterblijft.

Om in te schatten of vogelvraat (uiteindelijk) de veenvorming kan beïnvloeden doen we in het Peatcap project onderzoek naar de invloed van vogelvraat op de uitbreiding van veenvormende plantensoorten. Dit experiment is in de Volgermeer te herkennen aan de drijvende vierkante matjes met verschillende niveaus van bescherming tegen vogels. Zo liggen er matjes zonder bescherming voor de planten, matjes met daarop een kooitje van kippengaas (alleen de planten op het matje zijn beschermd) en matjes die in

een grote afgesloten kooi liggen (matje + open water er omheen beschermd). De matjes in de grote kooien hebben de mogelijkheid om ongestoord drijvende scheuten over het water te laten groeien zonder dat deze opgegeten worden. Bij de andere matjes kunnen de scheuten in het water wel beschadigd raken. Op deze manier proberen we in beeld te krijgen hoe verschillende hoeveelheden verstoring de ontwikkeling van planten beïnvloeden en welke mate van bescherming voldoende is om uitbreiding van veenvormende planten mogelijk te maken.

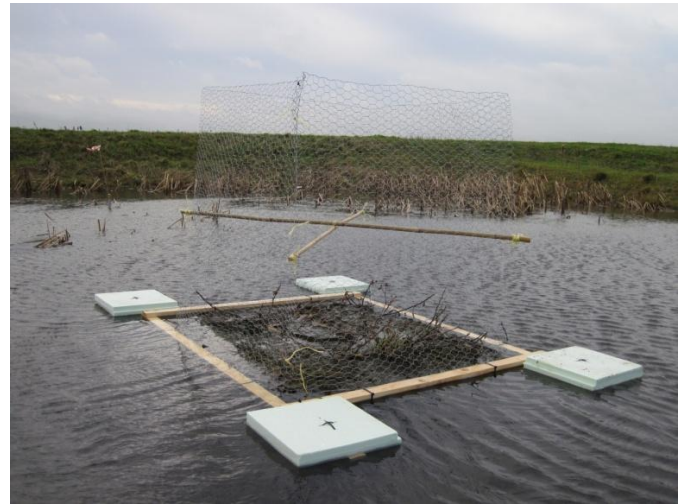

Foto 3. Het experiment met de drie verschillende beschermingsniveaus; geen bescherming (voorgrond linkerfoto), alleen het matje zelf beschermd (rechterfoto) en het matje en omliggende water beschermd (grote kooien op achtergrond van linkerfoto).